

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Asiaticae Historiae Societatis Iesv Pars ...

Libris Quatuor Comprehensa: Vbi praeter res gestas à Patribus Societatis Iesv in conversione Sinarum, Cocincinae, & Tunchini Regnorum nihil omittitur eorum, quae possunt liberali placere Lectorum curiositati

Bartoli, Daniello

Lvgdvni, 1670

40. Eiusdem perpetua in Soc. & rem Christ. merita.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10757

Et triginta, raris omnino dotibus præditus, & præterquam quod familiae columen, in aulae ambitu & cursu honorum, summos æquaturus. Spectabat parens septuagenarius abiectum à Medicis, attem frustra omnem in eo expertis, & noster sacerdos parentis dolore non minus anxius quàm periculo filij; cepit in utrumque consolationem dividere. At senex in tanti filij iactura, quam nulla natio formidolosius Sinenſi exhorret, magno virtutis prodigio, de Carolo, inquit, nec volo aliquid à Dei placito diuersum nec sentio; eius illum gratia & dono possedi ad annos triginta quatuor; hunc si reperit modo, rem suam repetit, Dominus est; atque vnà Pater; qui nos apud nostraque omnia paterno affectu disponit. Hæc ille, nec oris alacritatem mutauit sanctus senex, sed prætulit etiam maiorem ex diligentia filij ad occupandam mortem prompta & facili; confessione multis cum lacrimis obita, humi contendit deiectus in genua absolui, nec vetando sat fuit sacerdos nisi parentis auctoritas accessisset. Inde se bido prædicens moriturum, (quod re ipsa euenit) sacro est oleo inunctus, sumptaque in manibus Christi morientis effigie, piis cum eo colloquiis, edendisque virtutum actibus tenentate mentis institit tam suauis, vt omnes cum illo vbertim flerent. Triumphabat his Michael, vidensque iam corpus examimum, mihi nunc, ait, filius natus est; verè mihi hodie primogenitum meum donauit Deus. Beatum me! filio beato patrem & morte tam pulchra æternum victuro! Ornato paulò post Doctoris, & Magistratus nota grauis sedit se nostro Sacerdoti, solita corporis proclinatione gratiam testaturus, impensæ filio ad bonam mortem feliciter operæ, qua sibi pariter vt suo tempore adesset rogauit. Tum corpus filij pretiosis indutum, & precatória Virginis corona, cruce, aliisque professionis Christianæ decorum insignibus, sarcophago clausit elegantissimo; ac velut prælagus se quoque à meta non longè abesse, supremum sui erga Patres amoris experimentum dedit, quod esse prorsus excellentissimum oportuit vt antecelleret rationum suarum vitæque neglectui quo Patres non raro cogebantur eam pro illo sollicitudinem gerere quam nostra causa ipse negligebat; cum fidelitate in Christum ardens, existimaret, ipsius gloriam pati passu ferri cum nostrorum incolumitate: aluit domi per annos vndecim suo sumptu, & periculo, quàm multos ex nostris habere potuit, imminere sibi per octennium tyranno Scin, à quo poterat euertere funditus in pœnam eius hospitij, quod illo ad vltimum gradu Colai moto, continuauit nostris, in eius oculis, quamuis tunc etiam valde metuendi, nec cœpto destitit reliquis tribus annis, regnante licet pro libidine Guicuno, illique ob Academiam de qua narrauimus capitaliter irato, & cui pronius nihil erat quam accusatum vel leuiter, præbiti externis, & à Rege pulsus, hospitij, de medio tollere. Quamobrem propinqui, & familiares, dolentes eum nostra causa semper in lubrico pendere, nullos metus & veros & fictos, nullas preces, rationesque omisere, quo extra discrimen illum

49.
Eiusdem
perpetua in
Soc. & rem
Christ. me-
rita.

eruerent; contra ille rogabat, quo sibi amore essent solliciti eum in nos transferrent; quibus flagrarent pro securitate sua curis, eas conuerterent ad defendendam nostrorum salutem; facturóque id ultro, si ex vero nos nossent, nunc suo si saltem rogatu id facerent; maiorem à se gratiam inturos quam si vitam sibi ipsi seruarent. Hæc illum in nostros charitas huc adegit, vt Scino ipsemet pro iis fieret supplex, nedum aliis Chritto medioeriter infensis. Iturus si quidem in Prouinciam Huguanam, armauit se ad eum expugnandum exercitiis S. Ignacij, & confessione à suscepto baptismo repetita; visentémque ex lege officiosi ritus, & multa prolixè deferentem, vnum sibi ab illo omnium maximum, instárque omnium respondit fore, si suo fauore Patres dignaretur, simul eorum in vitam, & laudes excurret magnificè, ille ad Patres, ait quod attinet, fidem pignori meam habe, nihil futurum iis in posterum quod à me caueant, nihil quod metuant; exindè profus erado illos ex animo, & quàm multi cumque aduenerint, per me quidem, perindè fuerint, vt si neque in Sinis, nec in viuis essent. Magnum planè, tantóque ab hoste inexpectatum munus; sed eo charitas Michaëlis ieiunè expleta, rogauit iis quoque ne fauorem negaret, eius enim excelsa generositate & Patrum meritis minús fore, si solum nocendo abstineret. Sabrisit huic Scin, nec tamen verbo villo se vteris obstrinxit. Verum quod erat pollicitus cum fide præstitit multis licet occasionibus in oppositum inuitatus. Proregum præterea, & Censurum qui ab aula destinabantur in Prouincias, Hancem attingebat nemo, cuius beneuolentiam non conciliaret Patribus Michaël, & laudis si posset, testimonium illustre, patentibus expressum tabulis, quæ præfiguntur superliminaribus domorum, & extraneos homines, impugnatores idololatriæ, aduersus odia populi, Bonziorum calumnias, & Mandarinorum violentiam muniunt. Postremò nostris ex Europa recentibus, characterum, & linguæ Magistros conducebat; docendis quin etiam ipsemet homo id ætatis horas quotidie aliquot patienter dabat. Qua tam multiplici & inuicta significatione intimi amoris, eum profiteretur apud illum vnus ex Patribus Societatem vniuersam, infinitis ipsi deuinctam nominibus, neque id nostros in Europa latere; præter pias lachrimas referrè nihil potuit; quas item ex eius oculis mutuas exciuit. Iam eius illud erga nos palmare, & vltimum quod proposueram meritum, & beneuolentiæ solidæ monumentum fuit, quod prodesse nobis etiam post mortem animo voluit tam deliberato, vt in hoc vitam posuerit. Patrum vitam & gesta scribenda susceperat quorum fuerat conscius, & testis exceptione omni superior, interseribat his de illorum doctrinam sacra, morúmque sanctorum artificem, cum naturali, & Mathematica; mihi si quidem testi oculato, & familiari, & annorum vndecim hospiti, pronior, aiebat, apud omnes, quam vobis & certior futura est fides. Totus igitur in eo labore quem censebat fore Christianismo dilatarando maximè vtilem, bonam nocturnam

partem

partem necessariæ quieti vir senex, & negotiosus detrahebat; crediturque vita Matthæi Ricci, auctore tacito in Sinitis vulgata eius opus esse. Accessit sub id tempus ex Gueicuni morte, actusque damnatis, oportunitas producendi Patres in publicum; ad hoc ampliam iis domum cœmit suo vicinam palatio, templumque ad illam designavit; decumanis templi statuendis columnis interfuit die S. Xaverij anniuersario, cum tota Mandarinatus sui gradusque maiestate, non cohonestandæ modo functioni sacratæ spectator honorarius, sed operarius, & adiutor, nam priori columnæ cervicem ipsemet subiecit; alteri Ioannes ipsius filius, magno Sinensium stupore ad humilitatem Christianam tam illustris viri demissione triumphantem. In ea fabrica interdium satagit; noctu scribendis incumbit Patrum gestis, legitur ad gradum in aula sublimem Hanceensis Mandarinus, hunc providens Michaël magnum fore Christianæ rei præsidium, si posset viro insinuari eius noticia ad conuiuium vocavit cum Literatis primariis duobus, & uno ex Patribus, cum quo sermonis cautè inferendi argumentum condixit de Deo, & Christianismo. Processitque tam bellè, quærendo, respondendo, in horas aliquot productus sermo, ut noctis residuum recenti memoria Michaël sumeret in eo describendo, quod meditaretur in Patrum doctrinam illum inferere. Mensis erat December; hyems otuda; Hancei, vndecumque id fiat crudior etsi non plus fermè triginta gradibus Septentrioni subiaceat, sed occupatissimus, & flagrans senex pia scribendi voluptate, naturæ vim fieri non sensit; penso igitur absoluto, cælo prope albente, ad quietem secedens febris corripitur, quæ statim initio mortis nimium cæcæ inditia præbuit. Quare die quarto, confessione accuratissima purgavit animum, ingrauescentèque mox febris, mente aberravit, sed immersa penitus, in templi fabrica virgenda; describendo illius ornatu, & supellectili destinanda. Nihil enim altiùs hærebat animo; auditusque fuerat adhuc sanus cum diceret, nullius æquè se religione vellicari, ut dilati per dies aliquot eius templi, quod potuisset à morte Gueicuni statim inchoare; eam culpam se caro luere; seque in vxoris, liberorum, & caducorum omnium factura facili, hoc solo angere, quod absoluendi meritum operis relinqueret alteri, cuius ipse tantum præ socordia inceptor esset. Aucto septimi diei accessione periculo; diuino viatico præmunitur, quod ne extra lectum de genibus sumeret, multum dolens, & querens fuit Patris imperio cogendus, sic, inquit, mi Pater! sicine apud te plaris sum, quam tui meique Domini maiestas & dignitas? vultuque velut inhorrescens, qui potest tantum audere homulus cum Deo? vna demum peruicax obedientia, demissis oculis pudorem illum hausit, nec lamentari destitit per diem proximè insequentem, irreuerenter factum, ut ipse interpretabatur. Demum oleo sancto delibutus, quo morti fiebat propior, eo iucundiùs beatitatis proximæ afficiebatur fiducia, Patrèmq; compellans qui semper lateri assidebat, quàm libenter,

407
Eiusdè mortis
sanctæ.